

СВІТОВА ЛІТЕРАТУРА

*Путій Т.М.,
тел. 222-25-82*

Головною метою вивчення світової літератури у загальноосвітніх навчальних закладах є залучення учнів до найвищих досягнень національної та світової літератури і культури, національних і загальнолюдських духовних цінностей, формування комунікативної та літературної компетентностей, розвиток творчих здібностей учнів, виховання в них естетичного смаку, високої читацької та загальної культури, вироблення вмінь самостійно ознайомлюватися зі зразками мистецтва слова, свідомо сприймати втілені в них естетичні й духовні цінності.

У 2013-2014 навчальному році вивчення світової літератури у **5 класі** здійснюватиметься за новою навчальною програмою для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів, розробленою на основі нового Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392) і затвердженою наказом Міністерства від 6.06.2012 р. № 664.

У програмі збільшено варіативний компонент (20% – 14 годин із 70 на рік): *резервний час* (6 годин), *уроки розвитку мовлення* (4 години), *уроки позакласного читання* (4 години), коли вчитель може обрати твір із переліку додаткової літератури, розподілити додаткові години у межах розділу або теми, врахувавши уподобання, інтереси учнів, особливості й рівень підготовки класу.

Вивчення світової літератури у 5 класі загальноосвітніх навчальних закладів у 2013-2014 навчальному році здійснюватиметься за підручниками, рекомендованими Міністерством:

• Ніколенко О.М., Конєва Т.М., Орлова О.В., Зуєнко М.О., Кобзар О.І. Світова література. Підручник для 5 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Грамота, 2013.

• Волощук Є.В. Світова література. Підручник для 5 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Генеза, 2013.

Вивчення світової літератури у **6-9 класах** загальноосвітніх навчальних закладів здійснюватиметься за програмою, затвердженою Міністерством освіти і науки України: Зарубіжна література. 5–12 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів / Автори Ю.І. Ковбасенко, Г.М. Гребницький, Н.О. Півнюк, К.Н. Баліна, Г.В. Бітківська. Керівник авторського колективу Ю.І. Ковбасенко. За загальною редакцією Д.С. Наливайка. – К., Ірпінь: Перун, 2005.

Вивчення світової літератури у **10-11 класах** загальноосвітніх навчальних закладів здійснюватиметься за програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України (наказ від 28.10.2010 № 1021). Ефективність практичного втілення системи профільного вивчення світової літератури та визначення ступеня її представленості як окремої

навчальної дисципліни в профілях інших спеціалізацій забезпечується наявністю трьох профільних програм із світової літератури:

✓ Світова література. 10-11 класи. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Природничо-математичний, технологічний, спортивний напрями. **Рівень стандарту** / Укладачі: Ю.І. Ковбасенко – керівник авторського колективу; Г.М. Гребницький, Т.Б. Недайнова, К.Н. Баліна, Г.В. Бітківська, І.А., Тригуб О.О., Покатілова. – К.: Грамота, 2011.

✓ Світова література. 10-11 класи. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Суспільно-гуманітарний, художньо-естетичний напрями. **Академічний рівень** / Укладачі: Ю.І. Ковбасенко – керівник авторського колективу; Г.М. Гребницький, Т.Б. Недайнова, К.Н. , Баліна, Г.В., Бітківська, І.А. Тригуб, О.О. Покатілова. – К.: Грамота, 2011.

✓ Світова література. 10-11 класи. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Філологічний напрям. **Профільний рівень** / Укладачі: Ю.І. Ковбасенко – керівник авторського колективу; Г.М. Гребницький, Т.Б. Недайнова, К.Н. Баліна, Г.В. Бітківська, І.А. Тригуб, О.О. Покатілова. – К.: Грамота, 2011.

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 18.02.2008 р. № 99 «Про Типові навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням окремих предметів» розроблено навчальну програму зі світової літератури: «Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (класів) із поглибленим вивченням зарубіжної літератури. 8-9 класи. / За загальною науковою редакцією Д.С. Наливайка, керівник авторського колективу Ю.І. Ковбасенко; програму підготували: Ю.І. Ковбасенко, Г.М. Гребницький, Н.О. Півнюк, Г.В. Бітківська, К.Н. Баліна.

У **вечірніх (змінних) загальноосвітніх навчальних закладах** світова література вивчатиметься за програмами:

У **5 класі**: Світова література. 5-9 класи. Навчальна програма для учнів загальноосвітніх навчальних закладів / Укладачі: О.М. Ніколенко, К.В. Таранік-Ткачук, С.П. Фоміна, О.В. Ревнивцева, Т.П. Сегеда, Н.В. Онищенко – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013.

У **6-9 класах**: Зарубіжна література. 5–12 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів / Автори Ю.І. Ковбасенко, Г.М. Гребницький, Н.О. Півнюк, К.Н. Баліна, Г.В. Бітківська. Керівник авторського колективу Ю.І. Ковбасенко. За загальною редакцією Д.С. Наливайка. – К., Ірпінь: Перун, 2005.

У **10-11 класах**: Світова література. 10-11 класи. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Природничо-математичний, технологічний, спортивний напрями. **Рівень стандарту** / Укладачі: Ю.І. Ковбасенко – керівник авторського колективу;

Г.М. Гребницький, Т.Б. Недайнова, К.Н. Баліна, Г.В. Бітківська, І.А. Тригуб, О.О. Покатілова. – К.: Грамота, 2011.

У **10-12 класах**: Зарубіжна література. 10-12 класи. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Природничо-математичний, технологічний напрями. **Рівень стандарту** / Укладачі: Ю.І. Ковбасенко – керівник авторського колективу; Г.М. Гребницький, Т.Б. Недайнова, К.Н. Баліна, Г.В. Бітківська, І.А. Тригуб, О.О. Покатілова. – К.: Грамота, 2009.

Одним із основних компонентів допрофільної та профільної підготовки є **курси за вибором і факультативи**. Зазначені курси сприяють одержанню старшокласниками чітких уявлень про свою майбутню професію, що так чи інакше має бути пов'язана з філологією (учитель-словесник, журналіст, редактор, коректор, перекладач, фольклорист, науковець філологічної спеціалізації тощо), а також дають змогу виробити особистісні риси та фахові навички.

Програми курсів за вибором і факультативів, рекомендованих Міністерством освіти і науки України, вміщено у збірнику: Збірник програм курсів за вибором і факультативів зі світової літератури. 8–11 класи. Книга 1 / За загальною ред.: Таранік-Ткачук К.В., Дворницької І.П. – Тернопіль: Мандрівець, 2011. – 336 с.

Організаційні аспекти щодо використання програм курсів за вибором і факультативів зазначено в інструктивно-методичних рекомендаціях щодо вивчення світової літератури в загальноосвітніх навчальних закладах у 2012–2013 навчальному році (лист Міністерства від 01.06.2012 року № 1/9-426).

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 12.01.2012 № 16 «Про затвердження програми для зовнішнього незалежного оцінювання зі світової літератури» з 2012–2013 навчального року запроваджено ЗНО зі світової літератури.

Програму зовнішнього незалежного оцінювання зі світової літератури розроблено з урахуванням чинних програм зі світової літератури для 5–9 класів (лист Міністерства освіти і науки України від 23.12.2004 р. № 1/11-6611) та програм для профільного навчання учнів 10–11 класів (рівень академічний, наказ Міністерства освіти і науки України від 28.10.2010 р. № 1021). Програма надрукована у фахових видання і розміщена на сайтах Міністерства освіти і науки України і Українського центру оцінювання якості освіти.

Навчальний предмет «Світова література» мають право викладати педагогічні працівники, які здобули вищу філологічну освіту, зокрема спеціальності «Учитель російської мови та літератури», «Учитель української мови та літератури», мають спеціалізацію вчителя світової (зарубіжної) літератури та які пройшли підвищення кваліфікації як учителі світової літератури відповідно до Положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 № 930 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14

грудня 2010 за № 1255/18550 (із змінами, затвердженими наказом освіти і науки України від 20.12.2011 № 1473) (пункти 3.21; 4.10 цього Положення).

Звертаємо особливу увагу, що відповідно до наказу Міністерства від 02.08.2012 р. № 882 «Про використання навчально-методичної літератури у загальноосвітніх навчальних закладах» загальноосвітні навчальні заклади мають право використовувати в організації навчально-виховного процесу лише навчально-методичну літературу, яка має відповідний гриф Міністерства освіти і науки України, схвалення для використання у загальноосвітніх навчальних закладах.

Навчально-методична література, яка має гриф Міністерства і схвалена до використання в ЗНЗ, щорічно зазначається в Переліку програм, підручників і навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням українською мовою для основної і старшої школи (друкується на початку навчального року в «Інформаційному збірнику»).